



SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

X kadencja

Marszałek Senatu
BPS.DPS.030.10.2024

Druk nr 427

Warszawa, 5 czerwca 2024 r.

Szanowny Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

mam zaszczyt przekazać Panu Marszałkowi podjętą przez Senat na 13. posiedzeniu w dniu 5 czerwca 2024 r. uchwałę

- w sprawie ustawy o ochronie sygnalistów.

Przyjęcie poprawek Senatu może spowodować konieczność zmiany oznaczeń jednostek systematyzacyjnych, redakcyjnych lub ich fragmentów, w celu zachowania ciągłości numeracji albo ciągłości alfabetycznej, oraz w konsekwencji konieczność odpowiedniej korekty odesłań.

Z poważaniem

(-) Małgorzata Kidawa-Błońska

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 5 czerwca 2024 r.

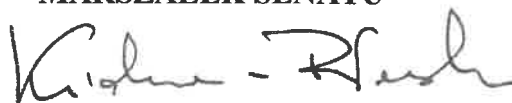
w sprawie ustawy o ochronie sygnalistów

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 23 maja 2024 r. ustawy o ochronie sygnalistów, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 2 pkt 13 otrzymuje brzmienie:
„13) postępowaniu prawnym – należy przez to rozumieć postępowanie toczące się na podstawie przepisów prawa powszechnie obowiązującego, w szczególności postępowanie karne, cywilne, administracyjne, dyscyplinarne lub o naruszenie dyscypliny finansów publicznych, albo postępowanie toczące się na podstawie regulacji wewnętrznych wydanych w celu wykonania przepisów prawa powszechnie obowiązującego, w szczególności antymobbingowych;”;
- 2) w art. 3 w ust. 1:
 - a) skreśla się pkt 1,
 - b) w pkt 18 wyrazy „pkt 1–17” zastępuje się wyrazami „pkt 2–17”;
- 3) w art. 5 w ust. 1 w pkt 2 wyrazy „tajemnicą związaną z wykonywaniem” zastępuje się wyrazami „tajemnicą zawodową”;
- 4) w art. 31 w ust. 1 w pkt 2 wyrazy „art. 3 ust. 1 pkt 1–17” zastępuje się wyrazami „art. 3 ust. 1 pkt 2–17”;
- 5) art. 61 otrzymuje brzmienie:
„Art. 61. W ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 945) po art. 4 dodaje się art. 4¹ w brzmieniu:

„Art. 4¹. Nieodpłatna pomoc prawna i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie przysługują osobie chcącej dokonać zgłoszenia naruszenia prawa w rozumieniu ustawy z dnia ... o ochronie sygnalistów (Dz. U. poz. ...). Przepisów art. 4 nie stosuje się.””.

MARSZAŁEK SENATU

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'Kidawa-Błońska', written in a cursive style.

Małgorzata KIDAWA-BŁOŃSKA

UZASADNIENIE

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 23 czerwca 2024 r. ustawy o ochronie sygnalistów, postanowił wprowadzić do jej tekstu 5 poprawek.

Poprawka nr 1 zapewnia poprawność legislacyjną i językową określeniu „postępowanie prawne”.

Przyjmując poprawki nr 2 i 4 Senat postanowił usunąć prawo pracy z katalogu naruszeń prawa, które mogą zostać zgłoszone lub ujawnione publicznie przez sygnalistę. Senatorowie wzięli pod rozagę okoliczność, że wdrażana do polskiego porządku prawnego dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii, nie wymienia prawa pracy w zestawieniu dziedzin, których naruszenie musi być objęte procedurą zgłoszenia w trybie przepisów o ochronie sygnalistów.

Dyrektywa 2019/1937 pominęła tę gałąź prawa nieprzypadkowo. Unijne prawo pracy, w tym również polski Kodeks pracy, zawiera szereg gwarancji chroniących pracownika ujawniającego naruszenie prawa, a także osobę mu pomagającą, przed samowolą pracodawcy. Jest to choćby art. 18^{3e} Kodeksu pracy stanowiący, że skorzystanie przez pracownika z uprawnień przysługujących z tytułu naruszenia przepisów prawa pracy, nie może być podstawą jakiegokolwiek niekorzystnego traktowania pracownika, a także nie może powodować jakichkolwiek negatywnych dla niego konsekwencji.

Ponadto, już obecnie pracownik może użyć szeregu ścieżek umożliwiających mu informowanie o naruszeniu prawa w miejscu pracy, od zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia czynu zabronionego, po skargę pracowniczą do Państwowej Inspekcji Pracy.

Poprawka nr 3 zapewnia ustawie spójność terminologiczną z systemem prawa. Zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 2, ustawy nie stosuje się do informacji objętych tajemnicą związaną z wykonywaniem zawodów medycznych oraz prawniczych. Określenie „tajemnica związana z wykonywaniem zawodu” jest szersze niż używane w pragmatykach zawodowych pojęcie tajemnicy zawodowej, w związku z czym może powodować wątpliwości interpretacyjne.

Poprawka nr 5 jednoznacznie przesądza, że sygnaliście przysługuje nieodpłatna pomoc prawna i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie w rozumieniu ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej, także wówczas, gdy sygnalista jest stanie ponieść koszty odpłatnej pomocy prawnej. Przepis regulujący tę materię był zredagowany w sposób budzący w tym zakresie wątpliwości interpretacyjne.